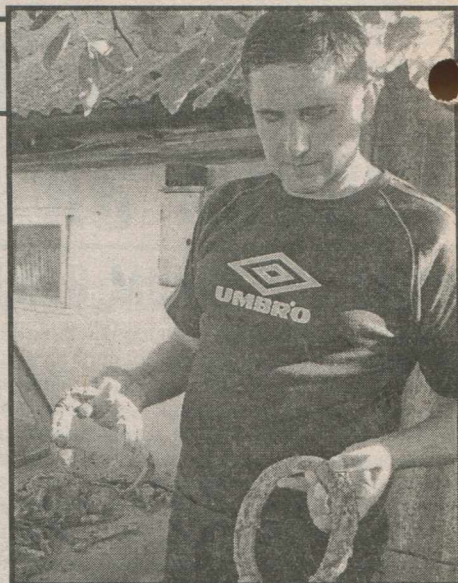

ЛЮБЛЮ ТЕБЕ, МОЄ СЕЛО

Чи знаєте ви історію свого села, містечка чи міста, в якому народилися? Погодьтесь, не кожен навіть цікавиться подібним. І якщо люди середнього і старшого віку ще бережуть у пам'яті історичні віхи минувшини ріднокраю, то серед представників молодого покоління знайдуться лише одиниці, хто цікавиться, вивчає і знає про свою маленьку батьківщину. До таких одиниць належить уродженець села Новини Микола Полицяк (на фото). Ще у ранньому дитинстві частенько бігав «дивитися на казку» - так називав він Новинський музей, директор якого – нині покійний Іван Сидорук – розповідав хлопцеві усе про рідне село. Донині у пам'яті 35-річного чоловіка закарбувалися оповідки про поселення новинських чехів: як жили і чим займалися, наскільки були дружними, одне слово, все до найменших подробиць їхнього життя-буття.

«КІЛЬО МЕДУ – КІЛЬО САЛА»

Та чи ненайбільше Микола Полицяк знає про древнє заняття новинців, яким сьогодні мало хто займається, - бджільництво. Річ у тім, що у 80-х роках минулого століття по-сусідству з Полицяками жив пасічник Григорій Матчук, із польських переселенців. Усе своє життя, а це 99 років, він присвятив бджолам. Понад усе любив маму, з якою жив, і бджіл, які заміняли йому дітей і сім'ю. Мав він також kota і собаку, худоби не тримав. Усе купував за мед, жартома примовляючи: «Кільо меду – кільо сала». Григорія Матчука у Новинах називали суперпасічником. Постійно передплачував чоловік фахові журнали, сам друкувався у польських відомих виданнях на тему бджільництва. Пробував писати і в радянські, але нечасто, бо казав, що його там не розуміють і не сприймають. Полюбляв Григорій Матчук слухати «Голос Америки» на спеціально облаштованому радіоприймачеві. Усі свої заощадження він зберігав на книжці. Помер новинський суперпасічник, можна сказати, безглуздою смертю – замерз від холоду. Подейкують, що на ошадній книжці в нього було 100 тисяч рублів.

Отож Микола Полицяк пам'ятає, як бігав до сусіда дивитися на бджоли, слухав його розповіді. Саме Григорій Матчук «запалив» у Миколиного тата любов до бджіл. Відтоді це заняття стало у сім'ї Полицяків найулюбленішим. До речі, за словами ще одного зі старих новинських пасічників, 70-річного Мялковського, котрий нині мешкає у Луцьку, колись на місці нового будинку Полицяків чехи теж тримали велику пасіку.

СИН ПРОДОВЖИВ

СПРАВУ БАТЬКА

На жаль, у 2007 році відійшов у потойбічний світ Володимир Полицяк. Але справу батька продовжив молодший син Микола. Взагалі він живе разом із сім'єю у Луцьку, а в Новини спочатку навідувався на вихідні. Коли ж майже рік тому залишився без роботи, практично весь час, а особливо влітку, проводить у рідному селі, біля батьківської хати. Перечитав і вивчив чимало літератури про бджільництво, має вже 10 вуликів із бджолосім'ями. Окрім меду, використовує і радить родичам та знайомим усі продукти бджільництва, корисні для здоров'я. А ще Микола зізнається, що довго в місті не витримує, все частіше й частіше тягне його на малу батьківщину, де народився і виріс, де вічним сном спочивають його батьки, дідусь, прадід і прабабця.

Ціле літо Микола Полицяк проводить у Новинах. На вихідні залюбки зустрічає з

Луцька дружину Людмилу і двох доньок – Вікторію і Владочку. Якось у серпні вирішив на подвір'ї, під старим горіхом, вкопати зрізаного пенька і облаштувати на ньому стола. Прокопавши лопатою сантиметрів сорок, узявся за лома. Гупнувши, відчув раптом якийсь дзенькіт. Після наступних спроб почав виймати з-під землі всілякі залізні предмети (див. фото). За півдня Микола викопав чимало знахідок, серед яких м'ясорубка, підкови, інші предмети домашнього і госпо-

дарського вжитку. «Скільки себе пам'ятаю, на цьому місці в нас нічого не було», - пояснює він. Місцеві «експерти» теж підтвердили ці слова, мовляв, це не валяк не Полицяків. І тут знову в нагоді стало знання історії своєї родини і села. Отож, як з'ясувалося, у 1953 році, після смерті Сталіна, коли чеська колонія у Новинах почала розпадатися, Миколині прадід Карпо і прабабця Василина Бацмани купили господарство у чехів Мудраків і почали хазяйнувати. Тоді ще стара хата стояла над дорогою, де зараз пасіка і садок. У цій хаті жила мама Миколи – Галина Бацман. Познайомившись із борбинським красенем Володимиром Полицяком, вона у 1967 році вийшла за нього заміж. За кілька років молоді подружжя збудувало нову хату, пізніше – літню кухню, інші добудови. Однак на місці знахідки ніколи нічого не було. Відтак висновок напрашується сам по собі: предмети належать чеським поселенцям. До речі, наймовірним розміром вирізняється кінська підкова. Очевидно, Мудраки тримали коней-вагозовів. А на м'ясорубці чітко вилита назва майстерні-виробника.

Що робитиме зі знайденими речами, Микола Полицяк поки що не знає. Можливо, передасть у краєзнавчий музей як історичні реліквії. Але одне він знає напевне – історію рідного села пам'ятатиме довіку і обов'язково переповість її своїм дітям, онукам і прапрапра...

Ольга РАЙКО.